

Vzroki pogostejšega obolevanja v kolektivnem varstvu

Bolezni, ki jih malčki pogosteje prebolevajo po vključitvi v kolektiv, so tiste nalezljive bolezni, ki se širijo s človeka na človeka. Vzrokov, da so za te bolezni bolj dovzetni otroci, mlajši od 3 let, je več.

Večja izpostavljenost različnim mikrobom

Srečanje večjega števila malčkov iz različnih okolij omogoča mešanje različnih mikrobov, kar pa še dodatno popestri posebna značilnost malčkov, da spoznavajo svet okrog sebe pretežno s prijemanjem z rokami in okušanjem z usti. Tako mikrobi vstopajo v malčkov organizem, na isti način pa bolan malček tudi širi bolezenske klice na osebe v svoji okolici neposredno ali preko predmetov.

Nezrelost imunskega sistema

Odpornost proti posameznim mikrobom se izoblikuje s pomočjo mehanizmov naučene odpornosti šele ob prvem stiku s temi mikrobi. Tako torej otrok, ki še ni bil v stiku z različnimi mikrobi, še ni izoblikoval odpornosti proti njim.

Imunski sistem, ki je odgovoren za obrambo organizma pred mikrobi, dozoreva še več mesecev po rojstvu otroka. Čim mlajši je dojenček, bolj šibka in počasna je njegova obramba pred mikrobi. Seveda pa višja starost ob vključevanju otroka v vrtec bistveno ne vpliva na druge vzroke za pogostejše obolevanje.

Psihični vzroki

Čeprav je psihične vzroke težje dokazati, pa jih prav gotovo ne smemo povsem zanemariti. Zdravniki in tudi vzgojitelji opažajo, da malček, ki je v vrtcu nesrečen in se v okolju slabo počuti, pogosteje zboli.

Najpogostejša obolenja v vrtcih

Predvsem v hladnejših mesecih leta otroci v vrtcih najpogosteje prebolevajo različne okužbe dihal, od navadnega nahoda, vnetij žrela, sapnika, bronhijev do pljučnice. Kot zaplet ob prebolevanju vnetja zgornjih dihal ali pa samostojno se pojavljajo vnetja ušes. Povzročitelji vnetij dihal so v večji meri različni virusi, le manjši del teh bolezni povzročajo bakterije, kar je bistvenega pomena zaradi razlik v zdravljenju. Med bakterijskimi vnetji v področju dihal je pogosto streptokokno vnetje nebnic, večini bolj poznano kot angina.

Črevesne virusne okužbe (kalicivirusi, rotavirusi, astrovirusi, koronavirusi, adenovirusi)) se zaradi načina širjenja, preko rok, predmetov v bolnikovi okolici in celo po zraku in ker za odstranjevanje virusov ne zadostuje umivanje zgolj z vodo, bolezen hitro širi. Črevesne okužbe, povzročene z bakterijami (salmonela, kampilobakter, šigela, ešerihija koli) so manj pogoste in so pogosteje posledica zaužitja kontaminirane hrane.

Od otroških izpuščajnih bolezni se pri nas najpogosteje pojavljajo norice, nekoliko redkeje škrlatinka, občasno pa se pojavljata tudi "peta in šesta bolezen".

Bolezni, ki sicer niso zelo pogoste, se pa zaradi slabih higienskih navad malčkov lahko širijo na njihove vrstnike, so še slinavka, gnojno vnetje očesne veznice, gnojna vnetja kože (impetigo), pozabiti pa ne smemo tudi črevesnih parazitov (glit) in naglavnih uši.

Kdaj otrok ne sme v vrtec?

Bolan otrok ne sodi v vrtec, pa ne le zato, ker lahko širi bolezen in okuži svoje vrstnike, ampak predvsem zato, ker potrebuje počitek, mir, pozornost in skrbno nego, ki jih v vrtcu ne more biti deležen v zadostni meri.

In kateri so znaki, ki starše opozorijo, da njihov otrok potrebuje domačo nego? V vrtec prav gotovo ne sodi otrok, ki

- ima povišano telesno temperaturo,
- je v zadnjih 24 urah več kot 2 krat bruhal,
- ima drisko, razen, če je že pojasnjeno, da vzroki te driske niso infekcijskega porekla (na primer driska zaradi alergije na hrano)
- ima izpuščaj in povišano temperaturo
- močno kašlja
- ga boli žrelo in ima otekle bezgavke
- ima gnojen izcedek iz oči

Vključitev v vrtec po preboleli bolezni

Kdaj po preboleli bolezni se otrok lahko ponovno vključi v skupino, bo ocenil pediater, ki otroka zdravi. Otrok mora biti dovolj zdrav, da je sposoben običajnih obremenitev in ne sme biti več kužen za okolico. Prenehanje kužnosti se pri različnih boleznih razlikuje odvisno od povzročitelja. Bolnik, ki preboleva angino ali škrlatinko, ni več kužen 24 ur po uvedbi ustreznega antibiotičnega zdravljenja oziroma po padcu temperature. Pri noricah kužnost preneha 6 dni po pojavu prvih kožnih sprememb oziroma takrat, ko so vse kožne spremembe zasušene. Bolnik s črevesno okužbo je kužen, dokler bruha ali odvaja slabo formirano blato.

Zmanjšanje okužb v vrtcih

Osebjem v vrtcih mora upoštevati ustrezne sanitarno-higienske predpise za preprečevanje pojavljanja in omejitev širjenja nalezljivih bolezni. Obolevanju v vrtcih se zaradi na začetku omenjenih značilnosti malčkov v celoti ne moremo izogniti. Tudi starši lahko pripomorejo, da bodo otroci manj pogosto obolevali.

V vrtec ne vodimo otrok z začetnimi znaki nalezljive bolezni, prav tako pa tudi ne otrok, ki so še vedno kužni. Skrbimo, da bo naš otrok čim prej osvojil dobre higienske navade, zlasti umivanje rok.

Pred vstopom v vrtec naj otrok opravi vsa priporočena cepljenja. S tem preprečimo, da bi zbolel za boleznimi, ki jih znamo in zmoremo preprečiti in da bi jih kot bolnik širil na še nezaščitene otroke.

Po literaturi:

- Zakotnik B.: Moj malček,
- Bedjanič M.: Nalezljive bolezni,
- Pocajt M., Širca A.: Anatomija in fiziologija
- Spletne strani IVZ, ZZV

pripravila Tadeja Pfeifer, OZHRIP.